

แนวทางการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยยาเคมีบำบัด

พินิตารวโจโก หณิง ศราวณีย์ เติวิทย์*

บทคัดย่อ

ยาเคมีบำบัดมีบทบาทสำคัญในการรักษาโรคมะเร็ง มีฤทธิ์ในการยับยั้งการสร้างโปรตีน และการแบ่งตัวในวงจรชีวิตของเซลล์มะเร็ง วิธีการให้ยามีหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่เป็นการให้ทางหลอดเลือดดำ โดยมีการคำนวณปริมาณยาจากพื้นที่ผิวของร่างกาย ผลข้างเคียงของยาจะแตกต่างกันไปตามสูตรของยา ขนาดของยาที่ได้รับ วิธีการบริหารยา และสถานะของผู้ป่วยก่อนที่จะได้รับยาเคมีบำบัด นอกจากนี้ยังมีผลต่อเซลล์ปกติที่แบ่งตัวเร็วในร่างกายด้วย อย่างไรก็ตามอาการข้างเคียงเหล่านี้สามารถป้องกันหรือบรรเทาอาการได้ พยาบาลจึงมีบทบาทสำคัญในการดูแลผู้ป่วยให้มีความปลอดภัย ตั้งแต่ระยะก่อนให้ยา การบริหารยา การจัดการเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน การดูแลบรรเทาอาการข้างเคียงที่เกิดภายหลังการรับยา และการให้คำแนะนำเพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวสามารถดูแลตนเองในระหว่างการรักษาได้อย่างถูกต้อง

คำสำคัญ : แนวทาง การดูแล เคมีบำบัด

Guideline for Caring of Patients Receiving Chemotherapy

Abstract

Chemotherapy is one of the most important modalities in cancer treatment, working by inhibition of protein synthesis and cell cycles of the cancer cells. There are many routes of administration of different chemotherapeutic agents, in which intravenous is the most common. There has to be an accurate calculation of the dosage according to the body surface area. The side effects of chemotherapy are varied, depending on the type, dosage, administration methods, and the status of the patients at that time, mostly effect normal fast growing cells in the body. These side effects, however, can be lessened or avoid. Nurses have a very important role in taking care of these patients, namely, the safety of patients before receiving chemotherapy, drug administration, dealing with emergency situations that arises, and also giving instructions to the patients and their families about proper self care during the course of chemotherapy treatment.